

MED MOR: - Jeg hadde bare én tanke i hode - å få sønnen min tilbake, sier den 27 år gamle kvinnen. Her leker hun med sønnen sin. Barneverntjenesten tapte omsorgsovertakelsessaken i Fylkesnemnda, og hun fikk sønnen sin tilbake. Foto: Nina HansenVis mer

Barnevern

Verken mora eller hjelperne hennes brøt loven da hun rømte med babyen sin og levde i skjul for politi og barnevern

Likevel ble tre ulike politidistrikt koblet inn i jakta.

29. OKTOBER 2016 KL. 1.45 [DEL PÅ FACEBOOK](#)

Av [Asle Hansen](#)

DU LESER NÅ DAGBLADET PLUSS

Barnevernet har mistanke om at mor og unge kan være her, så vi får ta oss inn og undersøke.

Kalenderen viste 13. juni. I litt over en måned hadde et ektepar fra ei lita bygd på Vestlandet huset en 27 år gammel kvinne og babyen hennes - og hjulpet dem med å leve i skjul for polti og barnevern.

- Jeg hadde aldri tenkt å oppgi babyen min

FORTELLER: I frykt for å miste sønnen levde mor (27) og barn i skjul hos et par på vestlandet. Etter fem uker ble de lokalisert og barnet ble hentet ut. Mora forteller om opplevelsen av å miste sønnen sin, for andre gang.

Video: Nina Hansen [Vis mer](#) [Vis mer](#)

Nå hadde de plutselig fått besøk. Spillet var over. En av politiets patruljebiler hadde parkert rett utafor det vesle huset.

På døra sto fem politifolk og to ansatte fra den lokale barneverntjenesten.

- Det var helt forferdelig, ja den verste dagen i mitt liv, sier frua i huset, en barnesykepleier som rapporterte anonymt til barnevernet om hvordan gutten hadde det i løpet av den tida mor og barn levde i skjul hos dem.

- Fryktelig

Det hjalp ikke hvor mye ekteparet argumenterte for at babyen hadde det bra der. Gutten ble funnet i ei barneseng i andre etasje og barneverntjenesten tok ham med seg. Barnemora var ikke tilstede da det skjedde. Hun satt i frisorstolen da hun fikk telefon med den triste beskjeden.

- Det var en fryktelig tung beskjed å få. Jeg satt der uten mulighet for å ta til motmæle.

27-åringen, som selv er tidligere barnevernsbarn og har ei tung rusfortid, bestemte seg for å bli boende hos ekteparet på Vestlandet, langt unna rusmiljøet som hun tidligere vanket i.

- Jeg hadde bare én tanke i hode - å få sønnen min tilbake. Da jeg ble gravid, klarte jeg å bli rusfri, og jeg har holdt meg rusfri siden. Jeg ville vise dem og kjempe for min sønn, sier hun.

Barnesykepleieren tror neppe det var tilfeldig at politi og barnevern kom på døra mens barnemora var ute av huset.

- Jeg er helt sikker på at de valgte å slå til når de visste at mora ikke var hjemme. De har jo hatt full kontroll på telefonene her, sier barnesykepleieren.

Hun viser til barnevernsdokumenter hvor det framgår at politiet visste at den 27 år gamle mora hadde benyttet seg av en telefon som er registrert på mannen til barnesykepleieren på Vestlandet.

Politijakt

Dagbladet har undersøkt hva som skjedde etter at barnevernet mottok melding om at mor og barn hadde forlatt mødre hjemmet på Østlandet 5. mai i år.

Det viser seg at i alt tre politidistrikt ble involvert i jakta på den vesle gutten.

Vest politidistrikt opplyser om at de opprettet saken «Savnet gutt 6 mnd».

- Vi handlet på bakgrunn av informasjon fra barnevernet der vårt anliggende var å lokalisere et seks måneder gammelt barn, slik at barnevernet kunne følge opp barnet. Barnevernet var bekymret for barnets liv og helse. De ville fatte vedtak om midlertidig plassering utenfor hjemmet så snart gutten var lokalisert, sier politioverbetjent Jan Kåre Aaberg.

Vest politidistrikt opplyser videre om at de innhentet trafikkdata og ba om nødrettssporing av et telefonnummer som de fikk oppgitt av barnevernet at mor benyttet.

- Det ble også foretatt søk i politiets registre og på internett. Ellers ikke andre søk, sier Aaberg.

Ekteparet på Vestlandet var ikke de eneste som fikk politi på døra i det offentlige jakt på den forsvunne babyen.

I begynnelsen av mai i år ble den 27 år gamle mora fortalt av mødre hjemmet, hvor hun bodde sammen med sin lille sønn, at hun ville bli fratatt babyen sin.

I redsel og panikk kontaktet hun et [barnevernkritisk nettverk](#) hun kom over på sosiale medier.

Horne: - Jeg var ikke klar over at slike nettverk finnes. Faren er at uskyldige barn blir skadelidende

Nettverket stilte først med sjåfør som kjørte mor og sønn «fra A til B». Deretter ble de tatt hånd om av ekteparet på Vestlandet som de fikk bo hos på ubestemt tid.

Husransakelse

Sør-Øst politidistrikt klarte å spore opp sjåføren som hadde hjulpet barnemora og utførte en husransakelse hjemme hos ham, uten rettslig kjennelse.

- Husransakelse er et tvangsmiddel som etter hovedregelen krever en rettslig kjennelse. Dersom det foreligger skjellig grunn til mistanke om at et straffbart forhold har funnet sted og det haster med å sikre bevis, åpner straffeprosessloven § 192 for at påtaleleder kan beordre husransakelse uten rettslig kjennelse. Husransakelsen var min beslutning, basert på et ønske om å sikre ferske spor og bevis, sier politiadvokat Lene Skeistrand.

Verken barnemora, sjåføren eller ekteparet som hjalp henne blir straffeforfulgt for sine handlinger, da ingen av dem har begått noe straffbart i denne saken.

Da mora og babyen forlot mødre hjemmet 5. mai, sto hun fritt til å dra derfra med sitt barn. Hun var der på et frivillig opphold, og barnevernet hadde ikke fattet noe vedtak om hennes barn.

Derfor rammes ikke mora av straffelovens bestemmelser om omsorgsunndragelse. Sjåføren og ekteparet på Vestlandet kan heller ikke straffes for sin medvirkning.

Ifølge Skeistrand var sjåføren mistenkt for «medvirkning til omsorgsunndragelse» da politiet gjennomførte husransakelse hjemme hos ham 9. mai.

- De må ha sporet meg opp. Jeg hadde hatt noen utlegg i forbindelse med oppdraget og var derfor i besittelse av barnemoras kredittkort. Jeg var kanskje litt uforsiktig og brukte det i en minibank. Det er sikkert slik politiet kom på sporet av meg, sier sjåføren.

Straffesak henlagt

Ifølge politiet handlet de i den tro at sjåføren hadde begått straffbare handlinger.

- Det ble opprettet straffesak. Den er henlagt som intet straffbart forhold, sier Skeistrand.

Utover det, ønsker hun ikke å kommentere det konkrete innholdet i straffesaken.

Politiadvokaten ønsker ikke å si noe om hvilke etterforskningskritt som førte politiet på sporet av sjåføren og resulterte i husransakelsen.

Sjåføren selv hevder overfor Dagbladet at han aldri er blitt opplyst at det ble opprettet straffesak mot ham og at denne senere ble henlagt.

- Når politiet får bekymring om at et lite barn kan være utsatt for omsorgssvikt har politiet en lav terskel for å agere og foreta undersøkelser for å sikre at et barn ikke lider overlast eller risikerer å bli utsatt for straffbare handlinger. Når videre undersøkelser blir gjort, kan en slik bekymring i ettertid nedskaleres i etterpåklokskapens lys, sier Skeistrand.

Hun ønsker ikke å tilkjenne hva barneverntjenesten opplyste politiet om da de ba politiet om å involvere seg i saken.

På generelt grunnlag påpeker Skeistrand at politiet har et selvstendig ansvar for å vurdere innholdet i en bekymring.

Det tredje involverte politidistriktet, Møre og Romsdal politidistrikt, opplyser om at de ikke har foretatt etterforskningskritt i saken. De har utelukkende, etter anmodning fra den lokale barneverntjenesten, bistått barnevernet under aksjonen hos ekteparet på Vestlandet hvor guttebabyen ble funnet og hentet.

- Over streken

Advokat Harald Grape representerer den 27 år gamle mora som i over en måned levde i skjul for politi og barnevern.

Grape mener politiets omfattende aksjon, med husransakelse hos sjåfør og telefonsporing av mor og støttespillere, er i strid med lovverket.

- Det er hennes barn. Oppholdet på mødreheimet var frivillig - hun forlot altså et frivillig tiltak. Jeg kan heller ikke se at det i bekymringene som er fremmet i saken fra mødreheim og barneverntjeneste framkommer at barnet befant seg i noen akutt faresituasjon. Det er på ingen måte slik at barnet var utsatt for fysisk eller psykisk vold, sier advokaten og fortsetter:

- Bekymringene går på vurderinger av mangler hos mor knyttet til stimulering av barnet, som det i ettertid viser seg ikke å være hold i. Jeg kan derfor vanskelig se at politiet kan påberope seg nødrettsbestemmelser når de tar i bruk virkemidler som husransakelse og sporing. Skal man da, i en slik situasjon, kaste på bålet alminnelige rettsprinsipper? spør advokat Grape.

Advokaten hevder at barneverntjenesten må ha sendt uriktig melding til politiet.

- I denne saken har barnevernet gått over streken, og det offentlige har opptrådt som en formynderstat. Politiet må ha agert ut i fra en forståelse av at det var snakk om bortføring etter straffelovens bestemmelser. Dette er feil, påpeker Grape.

- Må fatte vedtak

Barneverntjenesten i 27-åringens opprinnelige hjemkommune fattet et akuttvedtak (plassering av barn utenfor hjemmet) 6. mai - altså dagen etter at mora hadde forlatt mødre hjemmet med sitt barn.

- Det har vært diskusjoner rundt dette, men praksisen er at vi fatter vedtak på denne måten. I denne saken var i kontakt med Kommuneadvokaten som mente det var greit. Vi må fatte et administrativt vedtak for å få politibistand, sier barnevernsjefen.

Da barneverntjenesten noen dager senere var i kontakt med fylkesnemnda om akuttvedtaket, fikk de, som ventet, beskjed om at vedtaket var ugyldig, da barnet ikke var funnet.

- Vi har i etterkant orientert politiet skriftlig om at vedtaket ikke ble iverksatt, sier barnevernsjefen.

- Barnevernet kan fatte akuttvedtak dersom de har holdepunkter for å mene at barnet, i den nye omsorgssituasjonen, vil bli vesentlig skadelidende. Barnevernet kan også ta høyde for det de ikke vet, men det må foreligge en risikosituasjon som tilfredsstillende vilkårene, sier professor og barnerettseksperter Elisabeth Gording Stang ved barnevernsutdanninga på Høgskolen i Oslo og Akershus.

Hun påpeker at også barnevernet befinner seg i en vanskelig situasjon.

- Hvis barnevernet ikke agerer og det går galt med barnet, får de så ørene flagrer. Det er ofte barnevernets dilemma, sier Stang.

Fikk sønnen tilbake

I september tapte barneverntjenesten omsorgsovertakelsessaken i Fylkesnemnda, og den 27 år gamle mora har fått sønnen sin tilbake.

- Barnevernet ville at jeg skulle se ham bare tre ganger i året. Nå skal han være hos meg 24 timer i døgnet. Jeg svever av lykke, uttalte mora til Dagbladet.

Nå er planen at mor og sønn skal fortsette å bo på Vestlandet, hjemme hos ekteparet som hjalp henne å leve i skjul for politi og barnevern.

Det ble faktisk avgjørende for at ei enstemmig fylkesnemnd har bestemt at gutten skal tilbake til mor, da de mener familien kan «tilby henne utviklingsstøtte og hjelpe henne tilbake til samfunnet utenfor rusmiljøet».

Loven er skjerpet

I 2013 gikk ei annen mor fri etter å ha stukket av fra barnevernet med sine barn. Nå er loven skjerpet.

Etter at ny straffelov trådte i kraft 1. oktober 2015, risikerer foreldre i større grad å bli straffeforfulgt dersom de rømmer fra barnevernet med sine barn.

30. juni ble en kvinne fengslet i Serbia på flukt fra barnevernet med sin sønn. Hun skulle til Kosovo, til barnets bestemor.

Norske myndigheter etterlyste henne gjennom Interpol, fordi hun hadde forlatt landet med sitt barn.

Innen hun dro, hadde barnevernet sendt begjæring til fylkesnemnda om omsorgsovertakelse.

FENGsLET: Ei mor fra Kosovo rømte fra barnevernet med sin sønn, ble stoppet i Serbia og ble sittende i ukevis i serbisk varetekt. Foto: Nina Hansen [Vis mer](#)

Dermed har hun forbrutt seg mot § 261 om omsorgsunndragelse i den nye straffeloven, til forskjell fra tidligere straffelov hvor hun måtte ha rømt fra et faktisk vedtak om omsorgsovertakelse for å kunne bli straffeforfulgt.

Risikerer fengsel

Kvinnen er siktet i saken, og risikerer bot eller fengselsstraff dersom påtalemyndigheten ikke fester lit til hennes forklaring om at hun ikke hadde fått med seg at barnevernet hadde sendt begjæring om omsorgsovertakelse.

Mora ble sittende i ukevis i serbisk varetekt før norsk politi hentet henne hjem.

I den tidligere straffeloven var det heller ikke forbundet med straffeansvar å rømme fra et akuttvedtak (midlertidig plassering av barn i beredskapshjem).

En høyesterettskjennelse 22. januar 2013 slo fast at ei mor som hadde stukket fra et akuttvedtak med sine to barn ikke kunne holdes fengslet, da et akuttvedtak ikke betyr at barnevernet har overtatt omsorgen for barnet.

Etter den nye straffeloven, er det straffbart å rømme fra et akuttvedtak.

Siste fra Dagbladet Pluss

1

Boka om Rimi-Hagen er forbløffende tannløs

2

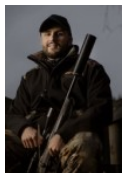
Arbeidsgiver tolket regelverket for offentlig AFP feil. Nå vil Roald Lervik (64) kreve 100 000 tilbakebetalt

3

Samboeren fant superkusken død hjemme. Nå forteller hun om frykten og kaoset i et gripende minneord

4

Michael Stang Treschow (29) jakter ekte kjærlighet. Det er lettere sagt enn gjort når du har arvet milliarder, leder etfamiliedynasti og kjører rød Ferrari

5

Natascha Kampush (28) var innelåst i en kjeller i åtte år. Slik er livet hennes nå

6

Verken mora eller hjelperne hennes brøt loven da hun rømte med babyen sin og levde i skjul for politi og barnevern

7

Michelle Obama omtales som Clintons viktigste medhjelper

8

Jan Guillou: - Når Märtha Louise gjør business av å holde kurs der man lærer å lytte til engler ... Da er det kriminalitet